



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU
ZADARSKE ŽUPANIJE

Split, rujan 2014.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE	3
a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka	4
- Planovi gospodarenja otpadom	4
- Sustav odvojenog prikupljanja otpada	7
b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	13
c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	15
d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom	25
e) Edukacija o gospodarenju otpadom	27
f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom	28
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE	31
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	34



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

KLASA: 041-01/13-10/16

URBROJ: 613-19-14-106

Split, 23. rujna 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Zadarske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 17. prosinca 2013. do 10. rujna 2014.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županija (županija, šest gradova i 28 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13). Zadarska županija ima 229 naselja. Površina županije je 7 491 km², od čega se na kopno odnosi 3 646 km², na more 3 257 km² te na otoke 588 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Zadarska županija ima 170 017 stanovnika, 61 360 kućanstava i 134 876 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije su aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom na području spomenutih jedinica.

Ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te
- ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županije.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11) (dalje u tekstu: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske), odnosno od srpnja 2007. do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije učinkovitosti je analizirana zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, interni akti te stručni članci
- analiziran je plan gospodarenja otpadom Zadarske županije i planovi gospodarenja otpadom gradova i općina na području Zadarske županije te izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- analizirana su izvješća Agencije i Fonda
- analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama te
- pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li Zadarska županija donijela plan gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Jesu li gradovi i općine na području Zadarske županije donijeli planove gospodarenja otpadom te jesu li usklađeni sa županijskim planom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog skupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Provode li se sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske?
- Je li uspostavljen kvalitetan informacijski sustav za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom Zadarske županije?
- Provodi li se edukacija o gospodarenju otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom plana gospodarenja otpadom Zadarske županije i planova gospodarenja otpadom gradova i općina na području Zadarske županije?

GOSPODARENJE OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Sustav gospodarenja otpadom na području Zadarske županije se, do konca 2013., temeljio na odredbama Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine 130/05) (dalje u tekstu: Strategija), Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, županijskom planu gospodarenja otpadom te gradskim i općinskim planovima gospodarenja otpadom.

Svrha Strategije donesene u 2005., bila je uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Određeni su strateški ciljevi gospodarenja otpadom: izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na mjestu nastanka, razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom. Navedeni strateški ciljevi se ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire putem utvrđenih pokazatelja za područje otpada. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesenom u srpnju 2007., osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene od 2005. do 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Navedenim Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova do konca 2007., regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i godišnje izvještavanje do konca 2015.

Zakon o otpadu je prestao važiti u srpnju 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prema odredbama navedenog Zakona, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci oporabe, poput energetske oporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada.

a) Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količine otpada na mjestu nastanka

Strateški cilj izbjegavanja nastajanja i smanjivanja količine otpada na mjestu nastanka i otpada koji se mora odložiti uz materijalnu i energetske oporabu otpada je planirano ostvariti putem čistije proizvodnje, planovima gospodarenja otpadom, utvrđivanjem stvarnog stanja i raspoloživih postrojenja za gospodarenje otpadom, praćenjem stanja i količine odloženog otpada, uvođenjem sustava odvojenog skupljanja i naplate komunalnog otpada prema količini, edukacijom javnosti te institucionalnim jačanjem.

- Planovi gospodarenja otpadom

Županijska skupština Zadarske županije je u srpnju 2009. donijela Plan gospodarenja otpadom Zadarske županije, za razdoblje 2008.-2016. Navedeni plan sadrži sve elemente propisane odredbom članka 10. Zakona o otpadu, te je u Službenom glasniku Zadarske županije 17. srpnja 2009. objavljena Odluka o donošenju navedenog plana (plan se nalazi u prilogu Odluke) i dostavljen je Agenciji.

Prema odredbi članka 99. Zakona o otpadu, županijski plan gospodarenja otpadom je trebao biti donesen do 1. listopada 2005., a prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske do konca 2007. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, od srpnja 2013. županije više nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, ali postojeći županijski plan ostaje na snazi do isteka roka na koji je donesen.

Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije za razdoblje 2008.-2016. su predviđena tri povezana projekta koja uključuju: izgradnju i upravljanje županijskim centrom gospodarenja otpadom, izgradnju i organiziranje sustava za skupljanje i recikliranje otpada te sanaciju i zatvaranje službenih odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji u sveukupnom iznosu 456.000.000,00 kn. U navedenom Planu su navedeni rokovi za izvršenje pojedinih mjera realizacije plana gospodarenja otpadom: tijekom 2006. i 2007. planiralo se provesti natječaje za izradu dokumentacije projekta uspostave sustava gospodarenja otpadom, a tijekom 2008. i 2009. pripremiti Program aktivnosti za uspostavu županijskog centra za gospodarenje otpadom koji uključuje pripremu projektne dokumentacije potrebne za izgradnju navedenog centra s potrebnom infrastrukturom i opremom. Početak radova izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom planiran je u 2010. u vrijednosti 143.644.000,00 kn.

Planom je predviđena izgradnja pretovarnih stanica na četiri lokacije (dvije velike i dvije manje), nabava vozila za prijevoz otpada od pretovarnih stanica do županijskog centra za gospodarenje otpadom te uspostavljanje sustava reciklaže na području županije u ukupnoj vrijednosti 30.000.000,00 kn. U okviru uspostave novog sustava gospodarenja otpadom na području Zadarske županije sanirat će se službena odlagališta otpada.

U tablici broj 1 se daju podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije.

Tablica broj 1

Podaci o planovima gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Plan gospodarenja otpadom			
		Izrađen (DA/NE)	Datum usvajanja	Razdoblje za koje je donesen	Objavljen u službenom glasilu (DA/NE)
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Benkovac	DA	8. prosinca 2008.	8 godina	DA (7/08)
2.	Grad Biograd n/m	DA	25. rujna 2008.	do 2015.	DA (5/08)
3.	Grad Nin	DA	31. svibnja 2011.	do 2016.	DA (2/11)
4.	Grad Obrovac	NE	-	-	-
5.	Grad Pag	DA	23. listopada 2009.	do 2025.	DA (06/09)
6.	Grad Zadar	DA	29. srpnja 2011.	8 godina	DA (07/11)
7.	Općina Bibinje	nema podataka			
8.	Općina Galovac	NE	-	-	-
9.	Općina Gračac	NE	-	-	-
10.	Općina Jasenice	DA	-	2008.-2016.	NE
11.	Općina Kali	NE	-	-	-
12.	Općina Kolan	DA	-	2010.-2018.	-
13.	Općina Kukljica	NE	-	-	-
14.	Općina Lišane Ostrovičke	NE	-	-	-
15.	Općina Novigrad	DA	15. travnja 2009.	8 godina	DA (11/09)
16.	Općina Pakoštane	DA	-	-	-
17.	Općina Pašman	DA	-	2010.-2017.	NE
18.	Općina Polača	DA	19. rujna 2012.	2012.-2020.	DA (4/12)
19.	Općina Poličnik	DA	11. travnja 2011.	do 2015.	DA (7/11)
20.	Općina Posedarje	DA	31. kolovoza 2010.	-	DA (3/10)
21.	Općina Povljana	NE	-	-	-
22.	Općina Preko	NE	-	-	-
23.	Općina Privlaka	DA	-	2010.-2017.	-
24.	Općina Ražanac	NE	-	-	-
25.	Općina Sali	NE	-	-	-
26.	Općina Stankovci	NE	-	-	-
27.	Općina Starigrad	DA	31. kolovoza 2009.	do 2015.	DA (18/09)
28.	Općina Sukošan	DA	28. siječnja 2010.	do 2015.	DA (01/10)
29.	Općina Sv. Filip i Jakov	NE	-	-	-
30.	Općina Škabrnja	DA	29. svibnja 2014.	2014.-2010.	DA (4/14)
31.	Općina Tkon	DA	8. rujna 2010.	-	DA (19/10)
32.	Općina Vir	NE	-	-	-
33.	Općina Vrši	NE	-	-	-
34.	Općina Zemunik Donji	DA	-	8 godina	-

Plan gospodarenja otpadom je donijelo 19 jedinica lokalne samouprave (pet gradova i 14 općina), a toga je 12 jedinica lokalne samouprave usvojilo navedene planove (pet gradova i sedam općina). Grad Obrovac te općine Galovac, Gračac, Kali, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Poveljana, Preko, Ražanac, Sali, Stankovci, Sv. Filip i Jakov, Vir i Vrsi nisu donijele planove gospodarenja otpadom, a Općina Bibinje nije dostavila podatke.

Planovi gospodarenja otpadom nisu doneseni u propisanom roku. Dvije jedinice lokalne samouprave (općine Pakoštane i Posedarje) planovima gospodarenja otpadom nisu utvrdile razdoblje na koje se plan donosi, dvije jedinice lokalne samouprave (općina Poličnik i Sukošan) su donijele plan gospodarenja otpadom za razdoblje kraće od šest godina, šest jedinica lokalne samouprave (općine Jasenice, Kolan, Pakoštane, Pašman, Privlaka i Zemunik Donji) je izradilo planove gospodarenja otpadom koje nije usvojilo predstavničko tijelo i planovi nisu objavljeni u službenom glasilu. Planovi gospodarenja otpadom sadrže sve elemente propisane odredbom članka 11. Zakona o otpadu i usklađeni su s Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije.

Prema odredbi članka 11. Zakona o otpadu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave je trebalo donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od osam godina s propisanim elementima i objaviti ga u službenom glasilu, a prema odredbi članka 100. istog Zakona, trebalo ga je donijeti do 30. prosinca 2005. Prema odredbama članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave treba donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od šest godina te ga objaviti u službenom glasilu. Navedeni plan treba sadržavati analizu, ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno skupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva, podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, mjere potrebne za ostvarivanje smanjivanja ili nastanka otpada uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada, opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada, popis projekata važnih za provedbu odredbi plana gospodarenja otpadom, organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokove i nositelje izvršenja plana.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom doneseni na temelju Zakona o otpadu, do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, predlaže se predstavničkim tijelima usvajanje planova gospodarenja otpadom, plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže se gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti ga s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Jedinice lokalne samouprave na području Zadarske županije su odlukama o komunalnom redu (Grad Zadar, općine Jasenice, Poličnik, Privlaka, Ražanac, Sali, Starigrad, Vrsi i Pakoštane), odlukama o obavljanju komunalne djelatnosti (Grad Obrovac, općine Gračac, Polača, Škabrnja, Vir i Zemunik Donji), odlukama o obveznom korištenju komunalne usluge održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na skupljanje i odvoz komunalnog otpada (gradovi Benkovac, Biograd na moru i Nin te općine Kali, Novigrad, Posedarje, Preko, Starigrad, Sukošan i Tkon), odlukom o načinu skupljanja, odvoza i odlaganja otpada (Grad Pag) i drugim odlukama propisale obvezatno korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području. Ukupni obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u 2013. je 99,7 %.

Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nije obuhvaćen dio zaseoka u Gradu Obrovcu (Zelengrad, dio naselja Bilišana, Komazeci Krupe i Golubić) s 554 stanovnika.

Poslove skupljanja otpada na području Zadarske županije obavlja 15 komunalnih društava u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave (Benković d.o.o. Benkovac, Bošana d.o.o. Biograd na moru, Čistoća d.o.o. Zadar, Infra-grad d.o.o. Obrovac, Komunalno društvo Pag d.o.o. Pag, Gračac čistoća d.o.o. Gračac, Komunalno društvo Kolan d.o.o. Kolan, Hripa d.o.o. Kali, Sabuša II d.o.o. Kukljica, Javna komunalna ustanova Otok, Pašman, Komunalno društvo Polača d.o.o. Polača, Porat Povljana d.o.o. Povljana, Komunalno društvo Dugi Otok i Zverinac d.o.o. Sali, Javna komunalna ustanova Prvenj, Tkon i Čisti otok d.o.o. Vir) i četiri trgovačka društva u privatnom vlasništvu - koncesionari (Eko-flor plus d.o.o., Jastrebarsko, LOŠI, prijevoznički obrt Pakoštane, Mul-Trans d.o.o., Sesvete i Michieli-Tomić d.o.o., Gornji Humac). Poslovi se obavljaju na temelju zaključenih ugovora jedinica lokalne samouprave i skupljača otpada.

U tablici broj 2 se daje pregled skupljača komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave na čijem području se skupljao komunalni otpad na dan 31. prosinca 2013.

Tablica broj 2

Skupljači komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave
na čijem području se skupljao komunalni otpad na dan 31. prosinca 2013.

Redni broj	Skupljač	Jedinica lokalne samouprave
1	2	3
1.	Benković d.o.o., Benkovac	Benkovac
2.	Bošana d.o.o., Biograd n/m	Biograd na moru
3.	Čistoća d.o.o., Zadar	Nin, Zadar, Bibinje, Galovac, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Ražanac, Starigrad, Sukošan, Škabrnja, Vrsi i Zemunik Donji
4.	Infra-grad d.o.o., Obrovac	Obrovac
5.	Komunalno društvo Pag d.o.o., Pag	Pag
6.	Gračac čistoća d.o.o., Gračac	Gračac
7.	Eko-flor plus d.o.o. Jastrebarsko	Jasenice
8.	Hripa d.o.o. Kali	Kali
9.	Komunalno društvo Kolan d.o.o.,	Kolan
10.	Sabuša II d.o.o., Kukljica	Kukljica
11.	Mul-Trans d.o.o., Sesvete	Lišane Ostrovičke
12.	Loši, prijevoznički obrt Frane Bačkov, Pakoštane	Pakoštane i Sv. Filip i Jakov
13.	Javna komunalna ustanova Otok Pašman	Pašman
14.	Komunalno društvo Polača d.o.o.	Polača
15.	Porat Poveljana d.o.o. Poveljana	Poveljane
16.	Komunalno društvo Dugi otok i Zverinac d.o.o., Sali	Sali
17.	Michielli-Tomić, d.o.o., Gornji Humac	Stankovci
18.	Javna komunalna ustanova Prvenj, Tkon	Tkon
19.	Čisti otok d.o.o., Vir	Vir

Komunalna društva i koncesionari unose podatke o vrsti i količini u Registar onečišćavanja okoliša prema pojedinoj vrsti otpada koji vodi županijski upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove.

Otpad koji skupljaju komunalna društva s područja 33 jedinice lokalne samouprave u 2013. se odlaže na devet službenih odlagališta na području Zadarske županije (dva su zatvorena jedan u 2012. i jedan u 2013.), dok općina Kolan otpad odlaže na deponij Caska koji se nalazi na području Grada Novalja u Ličko-senjskoj županiji.

U tablici broj 3 se daju podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Zadarske županije u 2011., 2012. i 2013., prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012., te prema neverificiranim podacima Zadarske županije za 2013.

Tablica broj 3

Podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na odlagališta Zadarske županije u 2011., 2012. i 2013.

Redni broj	Odlagalište (naziv i mjesto odlaganja) te trgovačko društvo koje upravlja odlagalištem	Jedinica lokalne samouprave koja odlaže komunalni otpad na odlagalište	Količina odloženog komunalnog otpada (u t)		
			2011.	2012.	2013.
1	2	3	4	5	6
1.	Baštijunski brig, Biograd	Grad Biograd i općine Sv. Filip i Jakov, Pakoštane i Pašman	12 961	11 005	10 872
2.	Kljakovača, Obrovac	Grad Obrovac	4 015	3 938	4 022
3.	Sveti Kuzam, Pag	Grad Pag	1 729	1 639	1 633
4.	Stražbenica, Gračac	Općina Gračac	1 750	1 800	478
5.	Jagodnja gornja, Polača	Općina Polača i Grad Benkovac	4 747	5 221	4 726
6.	Triluke, Tkon	Općina Tkon	504	507	Zatvoreno u listopadu 2013.
7.	Diklo, Zadar	Gradovi Zadar i Nin te općine Bibinje, Galovac, Kukljica, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Sali, Sukošan, Starigrad, Ražanac, Škabrnja, Vir, Vrsi i Zemunik Donji	58 451	57 816	63 018
8.	Samograd, Starigrad	Općina Starigrad	683	160	Zatvoreno u srpnju 2012.
9.	Vulina draga Poveljana	Općina Poveljana	265	600	400
10.	Dračevac, Jasenice	Općine Jasenice i Lišane Ostrovičke	600	602	693
11.	Veli Dočić, Dugi Otok i Zverinac	Općina Sali	3 000	150	-
Ukupno			88 705	83 438	85 842

Iz tablice je vidljivo da se postupno smanjuje količina komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta na području Zadarske županije. Promatrajući 2013. i 2012. u odnosu na 2011. vidi se mali, ali pozitivan pomak u gospodarenju komunalnog otpada. Količina odloženog komunalnog otpada za 2013. je 85 842 t, što je za 3,2 % manje u odnosu na 2011.

Količina komunalnog otpada odloženog na odlagalištima se utvrđuje procjenom ili izračunom na temelju nosivosti vozila i broja istovara, osim kod jednog odlagališta (Diklo, Zadar) gdje se količina komunalnog otpada utvrđuje vaganjem.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Obveza uspostave sustava odvojenog sakupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te odredbama Zakona o otpadu, odnosno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skupljanje komunalnog otpada na području Zadarske županije u 2013. je prijavilo 15 skupljača. Najveće količine komunalnog otpada na području županije je skupilo trgovačko društvo Čistoća d.o.o iz Zadra, u suvlasništvu gradova Zadar (59,49 %) i Nin (6,51 %) te općina Bibinje (2,72 %), Galovac (1,03 %), Kali (2,24 %), Novigrad (2,10 %), Poličnik (4,52 %), Posedarje (2,87 %), Preko (3,33 %), Ražanac (2,75 %), Sali (2,12 %), Starigrad (1,52 %), Sukošan (3,14 %), Škabrnja (1,69 %), Vir (0,62 %) i Zemunik Donji (3,35 %). Navedeni otpad Čistoća d.o.o. odvozi na odlagalište Diklo. Uz komunalni otpad Čistoća d.o.o. je prijavila 5 322,37 t proizvodnog otpada, od čega je 969,89 t izravno predala drugim tvrtkama na uporabu (staklenu ambalažu 358,72 t, ambalažu od plastike 268,55 t, ambalažu od papira i kartona 251,45 t te na papir i karton 64,1 t. Na ambalažu od metala, istrošene gume, željezne kovine, željezo i čelik se odnosi 27,07 t.). U 2011. je drugim tvrtkama predala na uporabu 1 036,59 t, dok je u 2012. predala na uporabu 866,61 t, što je za 103,28 t ili 6,9 % manje nego u 2013.

Mjere odvojenog skupljanja otpada utvrđene planom gospodarenja otpadom provode se djelomično. Sustav odvojenog skupljanja otpada je uspostavljen u dijelu koji se odnosi na postavljanje zelenih otoka (spremnici za odvojeno prikupljanje papira, kartona, plastike, stakla i metalnog otpada) i odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada.

Od 2008. do konca 2013. u pojedinim gradovima (Benkovac, Biograd na moru, Nin, Pag i Zadar) i općinama (Jasenice, Kali, Kolan, Novigrad, Poličnik, Ražanac, Sukošan, Škabrnja i Tkon) uspostavljeno je odvojeno skupljanje papira, kartona, plastike, stakla i metalnog otpada. Također se u pojedinim gradovima i općinama skuplja glomazni otpad na način da se prikupljanje i odvoz provodi nekoliko puta godišnje, a u dvije općine (Novigrad i Starigrad) su postavljeni spremnici 30 m³ za glomazni otpad.

Od 33 jedinice lokalne samouprave na području Zadarske županije (za Općinu Bibinje nema podataka), jedan grad (Obrovac) i 16 općina (Galovac, Gračac, Kukljica, Lišani Ostrovički, Pakoštane, Pašman, Polača, Poveljana, Preko, Privlaka, Sali, Stankovci, Sv. Filip i Jakov, Vir, Vrsi i Zemunik Donji) do konca 2013. nije provodilo mjere odvojenog skupljanja otpada.

Odredbom članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

U Zadarskoj županiji je postavljeno 43 888 spremnika od 80 do 240 l, 2 769 spremnika od 1 100 i više l te 15 spremnika od 650 do 700 l. Postavljena su tri spremnika 30 m³ za glomazni otpad te tri spremnika 6 000 l (Općina Poličnik).

Od 2010. do 2013., radi poticanja odvojenog prikupljanja otpada, za nabavu spremnika (raznih kontejnera i posuda) u jedinicama lokalne samouprave je utrošeno 1.746.000,00 kn. Financiranje je obavljeno iz vlastitih sredstava (617.400,00 kn) i sredstava Fonda (1.128.600,00 kn).

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva, odnosno koncesionara na koji je pribavljena suglasnost jedinice lokalne samouprave, a obračunava se na različite načine: cijene skupljanja i zbrinjavanja mješovitog komunalnog otpada je različita za godišnje i sezonske korisnike usluga, a sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela računa prema broju članova domaćinstva i broja odvoza. Nadalje, cijene se obračunavaju prema površini prostora, paušalno prema količini, odnosno obujmu posude i spremnika (kontejnera) i na druge načine (fiksne cijene za gospodarstva, apartmane po ležaju, brojem odvoza otpada tjedno u zimskom i ljetnom razdoblju, utvrđivanje koeficijenata i zaključenom ugovoru). U cijenu komunalne usluge su kod većine jedinica lokalne samouprave uključeni i troškovi odlaganja otpada. Odredbom članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) jedinice lokalne samouprave Zadarske županije, osim Grada Biograd na moru i Općine Gračac, nisu donijele odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. U jednom dijelu Grada Zadra i Općine Ražanac su započeli Pilot projekti odvojenog prikupljanja biootpada za razdoblje šest mjeseci.

Prema odredbi članka 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada. Rok za donošenje navedene odluke je tri mjeseca od dana stupanja na snagu uredbe Vlade Republike Hrvatske koja treba biti donesena do srpnja 2014. Do konca obavljanja revizije (lipanj 2014.) Vlada Republike Hrvatske nije donijela navedenu uredbu.

Godišnja količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na području Zadarske županije, prema podacima Agencije, za 2011. je 57 168 t, za 2012. je 55 055 t, a za 2013. je 57 933 t (neverificirani podaci), što je za 5,2 % više u odnosu na 2012, odnosno za 1,3 % više u odnosu na 2011. Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada značajnije bi se smanjila da su gradovi i općine osigurali odvojeno skupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. na području Zadarske županije nije izgrađena ni jedna kompostana.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Reciklažno dvorište je nadzirano i posebno opremljeno mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada koje nastaju u domaćinstvima (papir, karton, ambalažno staklo, limenke od pića i napitaka, crni i obojeni metali, plastična ambalaža, zeleni biorazgradivi otpad, baterije, akumulatori, lijekovi i drugo). Lokacije za izgradnju reciklažnih dvorišta su određene planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima gradova i općina.

Do konca 2013. na području Zadarske županije je uređeno reciklažno dvorište na odlagalištu Diklo u Zadru i reciklažno dvorište u Pagu (ambalaža od polimera i stakla). U 2014. općine Jasenice i Starigrad su pristupile uspostavljanju zajedničkog reciklažnog dvorišta na području Općine Jasenice.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je bilo propisano da su gradovi i općine dužni na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom. Odredbama članka 35. stavak 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna osigurati na svojem području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem.

Odredbom članka 35. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice. Također, odredbama navedenog Zakona je propisano da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture i pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati funkcioniranje reciklažnih dvorišta na način propisan odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

b) Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske je određen rok za izgradnju i uspostave županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za gradnju centara za gospodarenje otpadom tijekom pet godina od donošenja navedenog Plana. Odredbom članka 25. točka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisana je zabrana odlaganja otpada na neusklađena odlagališta u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

Prostornim planom Zadarske županije je utvrđena lokacija za izgradnju centra odnosno građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom pod nazivom Centar gospodarenja otpadom Biljane Donje na području Grada Benkovca (dalje u tekstu: Centar gospodarenja otpadom). Fond i Zadarska županija su u 2005. zaključili ugovor o ulaganjima za potrebe izgradnje Centra gospodarenja otpadom u vrijednosti 10.000.000,00 kn na način da Fond osigura 60,0 % sredstava odnosno 6.000.000,00 kn, a Zadarska županija 40,0 % odnosno 4.000.000,00 kn. Fond je na račun proračuna Zadarske županije za pripreme radove doznačio sredstva u ukupnom iznosu 4.001.068,44 kn. Sredstva su doznačena u 2006. u iznosu 1.152.458,40 kn, 2007. u iznosu 1.142.173,33 kn, 2008. u iznosu 1.350.368,27 kn, 2011. u iznosu 94.132,44 kn, 2012. u iznosu 214.308,00 kn i 2013. u iznosu 47.628,00 kn.

Za potrebe Općine Sali, Fond je doznačio sredstva za nabavu press kontejnera, agregata za opremanje pretovarnih stanica Dočić i Zagračina te za uspostavu gospodarenja otpadom na otoku Zverinac na području Općine Sali u iznosu 575.164,60 kn. Sredstva su doznačena na račun proračuna Općine Sali u 2007. u iznosu 278.643,12 kn i 2008. u iznosu 296.521,48 kn te su utrošena za predviđene namjene.

Zadarska županija je za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom ranijih godina obavila poslove koji se odnose na prijedlog lokacije Centra gospodarenja otpadom koji je prostornim planom Zadarske županije usvojen te je utvrdila količine otpada na razini Zadarske županije, izradila geotehnički elaborat Centra gospodarenja otpadom, studiju utjecaja na okoliš, elaborat utvrđivanja granica koji se odnosi na postupak predparcelacije i uređenja imovinsko pravnih odnosa, elaborat s prijedlogom konačnih lokacija s idejnim rješenjima za pretovarne stanice, elaborat o količini i sastavu komunalnog otpada za pretovarne stanice, izmjene i dopune studije o utjecaju na okoliš, zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, izradu elaborata o varijantnim rješenjima prelociranja odlagališta za neopasni otpad i analizu postojećeg stanja eksploatacijskog polja (Busišta 2) u svrhu prenamjene u odlagalište za neopasni otpad u okviru Centra gospodarenja otpadom.

Idejnim rješenjem i idejnim projektom planirano je na području Centra gospodarenja otpadom izgraditi funkcionalne cjeline koje se odnose na upravnu zgradu s parkiralištem površine 1,3 ha, reciklažno dvorište otvorenog tipa površine 2,5 ha, transportni centar s garažama, radionicama i prostorijama za zaposlenike 1,5 ha, objekt za mehaničko-biološku obradu otpada površine 4,3 ha, odlagalište za neopasni otpad 12,0 ha, pogon za sortiranje otpada i natkriveno skladište za demontažu glomaznog otpada 2,5 ha, prostor za recikliranje i obradu građevinskog otpada 1,9 ha, odlagalište inertnog otpada 8,3 ha, ulazno-izlazni prostor s dvostrukom vagom, čuvarskom kućicom i prostorom za pranje kotača 0,2 ha te zelene površine, potrebnu infrastrukturu i prometnice unutar Centra gospodarenja otpadom. Područje Centra gospodarenja otpadom obuhvaća unutarnje prometnice za kamione te prometnice za kompaktore i vučna vozila s gusjenicama, površinu za parkiranje tih vozila, crpku za gorivo i površinu za skladištenje zemlje (gline, humusa i materijala za dnevno prekrivanje otpada).

Također je navedenim idejnim projektom planirana izgradnja četiri pretovarne stanice na području Zadarske županije, a odnose se na pretovarnu stanicu Biograd (prikuplja se otpad s područja Grada Biograda i općina Pakoštane, Sveti Filip Jakov, Pašman, Tkon i Polača), pretovarnu stanicu Pag (prikuplja se otpad s područja Grada Paga te općina Kolan i Povljana), pretovarnu stanicu Gračac (prikuplja se otpad s područja Općine Gračac) i pretovarnu stanicu Nin (prikuplja se otpad s područja Grada Nina te općina Vrsi, Privlake i Vir). Preostale jedinice lokalne samouprave s područja Zadarske županije, njih 20, obavljale bi izravni prijevoz otpada do Centra gospodarenja otpadom.

S obzirom na sporu dinamiku odvijanja poslova uspostave sustava gospodarenja otpadom, Fond i Zadarska županija su u kolovozu 2012. zaključili Sporazum o ulaganju Fonda u pripreme radove za Centar gospodarenja otpadom, pretovarne stanice i sanaciju neusklađenih odlagališta otpada na području županije. Sporazumom je utvrđeno da je Prostornim planom Zadarske županije utvrđena lokacije za izgradnju Centra gospodarenja otpadom na lokaciji kamenoloma kod Biljana Donjih na području Grada Benkovca i da su gradovi Zadar i Benkovac te Zadarska županija osnovali društvo EKO d.o.o. za gospodarenje otpadom, Zadar. Fond je zaključio ugovore s jedinicama lokalne samouprave o sufinanciranju sanacije deset neusklađenih odlagališta na području Zadarske županije, a Županija je u rujnu 2009. zaključila Sporazum o sufinanciranju uspostave i izgradnje Centra gospodarenja otpadom s 34 jedinice lokalne samouprave.

Navedenim Sporazumom Fond je preuzeo obvezu financiranja preostalih istražnih radova i financiranje izrade projektne dokumentacije za Centar gospodarenja otpadom te pretovarnih stanica, sanaciju i postupno zatvaranje odlagališta otpada na području Zadarske županije. Također, Fond je preuzeo obvezu provedbe postupka javne nabave za ustupanje poslova izrade projektne dokumentacije za Centar gospodarenja otpadom i pretovarne stanice. Zadarska županija i društvo EKO d.o.o., Zadar preuzimaju obvezu koordinacije aktivnosti vezanih uz navedeni Centar, pretovarne stanice, sanaciju i postupno zatvaranje neusklađenih odlagališta kao i obvezu osiguranja zemljišta u cijelosti kako bi imovinskopravni odnosi na zemljištu bili riješeni odnosno osigurali vlasništvo ili pravo gradnje na cijeloj zoni obuhvata Centra gospodarenja otpadom, pretovarnih stanica i sanacije neusklađenih odlagališta.

Na temelju navedenog Sporazuma, u prosincu 2013. je zaključen ugovor o ulaganju sredstava Fonda u pripremu dokumentacije za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Zadarske županije, radi konačne pripreme za sufinanciranje iz Kohezijskog fonda Europske unije i kapitalne pomoći. Ugovor je zaključen između Fonda, EKO d.o.o. i osnivača društva EKO d.o.o., (Zadarska županija 23,0 % udjela te Grad Zadar 51,0 % i Grad Benkovac 26,0 %).

Ugovorom je utvrđeno da je Fond proveo otvoreni postupak javne nabave za ustupanje poslova izrade projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju Centra gospodarenja otpada, pretovarnih stanica na području Zadarske županije i izradu dokumentacije za nadmetanje za potrebe cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području županije te je donio odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja 25. srpnja 2013. Ugovorena vrijednost izrade projektno-tehničke dokumentacije iznosi 2.249.998,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Također, ugovorne strane su utvrdile da je društvo EKO d.o.o. provelo postupak javne nabave te ugovorilo i dostavilo Fondu ugovor o izradi elaborata odnosno izvješća o nultom stanju kvalitete zraka i buke na području Centra gospodarenja otpada u vrijednosti 34.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Nadalje, ugovorne strane su suglasne da Fond sudjeluje u financiranju izrade dokumentacije koja je ugovorena u spomenutim postupcima nabave u 100,0 %-tnom iznosu, a koja ne mogu iznositi više od 2.283.998,00 kn (2.249.998,00 kn + 34.000,00 kn) ukupnih troškova utvrđenih nakon provedenih postupaka javne nabave. Ugovorom je predviđena izrada dokumentacije najkasnije do prosinca 2014., a odnosi se na konačnu verziju studije izvodljivosti i na rješenje procjene utjecaja na okoliš radi izdavanja lokacijske dozvole za Centar gospodarenja otpadom i za pretovarne stanice. U 2015. se planira zaključivanje ugovora s Europskom unijom o sufinanciranju izgradnje Centra gospodarenja otpadom te javni natječaj za ustupanje radova izgradnje navedenog Centra. Dinamika izgradnje Centra gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica je predviđena na način da će se lokacijska dozvola ishoditi u svibnju 2014. te da će se izgraditi i osigurati infrastrukturni priključci do veljače 2015., izrada natječajne dokumentacije i njeno odobrenje do listopada 2014., predaja i odobrenje aplikacije prema Europskim fondovima do studenog 2014., javni natječaj za izvođenje radova te izbor i potpisivanje ugovora o izvođenju radova od studenog do siječnja 2015., projektiranje glavnog projekta i ishođenje građevinske dozvole do prosinca 2015., izvođenje građevinskih radova od siječnja 2016. do veljače 2017., probni rad veljača-srpanj 2017., tehnički pregled i uporabna dozvola u kolovozu 2017. te preuzimanje građevina, puštanje u rad i otvaranje Centra gospodarenja otpadom i pretovarnih stanica u kolovozu 2017.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za izgradnju i uspostavu Centra gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određenim Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

c) Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Strateški cilj smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta je planirano ostvariti korištenjem postojećih energetske i industrijske kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada. Posebne mjere za ostvarenje cilja su poticanje termičke obrade otpada u postojećim kapacitetima i drugih prihvatljivih metoda i načina gospodarenja otpadom u odnosu na najbolje prakse zemalja Europske unije i svijeta te unaprjeđenje gospodarenja opasnim otpadom.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske su utvrđeni temeljni ciljevi, a jedan od ciljeva je sanacija i zatvaranje postojećih neusklađenih odlagališta te sanacija crnih točaka, lokacija u okolišu koje su visoko opterećene otpadom. Planom je također određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondova Europske unije, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije predviđena je sanacija 18 odlagališta komunalnog otpada koji se nalaze na području 16 jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije. Sanacija se odnosi na raščišćavanje terena onečišćenog tla, pripremanje polja za odlaganje otpada, dovoz pokrovnog materijala, zaštitu od površinskih voda, ekološku zaštitu koja se odnosi na vodonepropusne podloge odlagališta, sustav za skupljanje procjednih voda, nadzor plinova i nadzor podzemnih voda.

Nadalje, radovi sanacije se odnose na izradu zaštitne ograde oko tijela odlagališta, pomoćnih objekata, inertnog puta i drugih uvjeta za odlaganje otpada u slojevima uz prethodno sabijanje i prekrivanje. Procijenjeni su ukupni troškovi sanacije navedenih 18 odlagališta komunalnog otpada, obuhvaćeni svi radovi i usluge bez poreza na dodanu vrijednost i monitoring 20 godina od zatvaranja, u iznosu 242.758.990,55 kn. Prema zaključenim ugovorima, Fond se obvezao osigurati sredstva u iznosu 147.693.571,95 kn ili 60,83 % ukupnih troškova za sanaciju odlagališta otpada. Preostalih 95.065.418,60 kn ili 39,17 % troškova osiguravaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze odlagališta otpada te Zadarska županija i trgovačka društva koja obavljaju djelatnosti održavanja odlagališta i prikupljanja komunalnog otpada. Popis odlagališta i procjena sanacije je podloga za izradu plana sanacije neusklađenih odlagališta te se predviđa njihov rad do 2010., a sanacija do kraja 2009. Planom je predviđena sanacija odlagališta u Zadarskoj županiji sufinanciranjem iz sredstava Fonda, županijskog i općinskih proračuna te naknade koju plaćaju domaćinstva za komunalnu uslugu i iz odgovarajućih fondova Europske unije.

U tablici broj 4 se daju podaci o stanju sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada na području Zadarske županije, po gradovima i općinama, utrošenim sredstvima za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o sanaciji odlagališta komunalnog otpada na području
Zadarske županije do konca 2013.

u kn

Redni broj	Odlagalište/ jedinica lokalne samouprave	Stanje sanacije	Doznačena sredstva Fonda	Utrošena sredstva za sanaciju odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Fond	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Baštijunski brig, Biograd na moru	sanacija u tijeku	9.109.431,87	3.863.200,03	5.794.800,04	9.658.000,07
2.	Kljakovača, Obrovac	sanacija u tijeku	370.000,00	117.120,00	273.280,00	390.400,00
3.	Sveti Kuzam, Pag	sanacija u tijeku	1.329.226,60	694.097,45	1.041.146,18	1.735.243,63
4.	Diklo, Zadar	sanacija u tijeku	12.718.657,42	12.277.075,77	12.277.077,46	24.554.153,23
5.	Stražbenica, Gračac	sanacija u tijeku	404.052,00	101.013,00	404.052,00	505.065,00
6.	Dračevac, Jasenice	sanacija u tijeku	440.000,00	95.036,00	380.144,00	475.180,00
7.	Jagodnja Gornja, Polača	sanacija u tijeku	701.355,15	300.580,79	701.355,15	1.001.935,94
8.	Vulina Draga, Povljana	sanacija u tijeku	5.462.882,76	1.365.720,70	5.462.882,76	6.828.603,46
9.	Samograd, Starigrad	sanacija u tijeku	453.847,48	186.662,28	453.847,48	640.509,76
10.	Triluke, Tkon	sanacija u tijeku	205.600,00	77.836,00	116.754,00	194.590,00
11.	Kličevica, Benkovac	sanirano	2.752.415,12	688.103,78	2.752.415,12	3.440.518,90
12.	Zarabaniž, Kali	sanirano	533.717,46	355.811,64	533.717,46	889.529,10
13.	Bravarić, Novigrad	sanirano	1.161.315,75	497.752,88	1.161.315,75	1.659.068,63
14.	Dočić i Zagračina, Sali	sanirano	9.620.066,94	2.554.254,26	9.620.066,94	12.174.321,20
15.	Vela Crnika, Kolan	sanirano	739.222,32	511.114,88	739.222,32	1.250.337,20
16.	Rapišti, Sekinka Galovac	sanirano	1.625.522,56	406.380,64	1.625.522,56	2.031.903,20
Ukupno			47.627.313,43	24.091.760,10	43.337.599,22	67.429.359,32

Fond je od 2005. do 2008. s jedinicama lokalne samouprave zaključio 18 ugovora o sanaciji odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji. Do konca 2013. sanirano je i zatvoreno sedam odlagališta (Kličevica na području Grada Benkovca te Bravarić u Općini Novigrad, Dočić i Zagračina u Općini Sali, Velika Crnika u Općini Kolan, Rapiši i Sekinka u Općini Galovac te odlagalište Zarabaniž na području Općine Kali).

Na području Zadarske županije aktivno je deset odlagališta komunalnog otpada na kojima se svakodnevno odlaže otpad. Sanacija ovih odlagališta je u tijeku, a njihovo potpuno saniranje i zatvaranje je planirano nakon izgradnje Centra gospodarenja otpadom.

Aktivna odlagališta komunalnog otpada na području Zadarske županije su Baštijunski brig na području Grada Biograda, Kljakovača na području Grada Obrovca, Sveti Kuzam na području Grada Paga, Diklo na području Grada Zadra, Stražbenica na području Općine Gračac, Dračevac na području Općine Jasenice, Jagodnja Gornja na području Općine Polača, Vulina Draga na području Općine Poveljana, Samograd na području Općine Starigrad i Triluke na području Općine Tkon.

Za sanaciju odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji na koncu 2013. utrošena su sredstva u iznosu 67.429.359,32 kn, a odnose se na sredstva Fonda u iznosu 43.337.599,22 kn i sredstva jedinica lokalne samouprave u iznosu 24.091.760,10 kn. Fond je jedinicama lokalne samouprave s područja Zadarske županije doznačio ukupno 47.627.313,44 kn, što je u odnosu na utrošena sredstva (43.337.599,22) više za 4.289.714,21 kn. Više doznačena sredstva nisu utrošena za predviđene namjene.

Odlagalište Baštijunski brig se nalazi na području Grada Biograda na moru, koristi se od 1962., a godišnje se odloži 6 782 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Grada Biograd na moru te općina Sveti Filip i Jakov, Pakoštane, Pašman i Tkon. Procijenjeno je da je na odlagalištu odloženo približno 181 000 m³ komunalnog otpada, što je potrebno sanirati. Ugovorom koji je zaključen između Fonda i Grada Biograda na moru procijenjena je visina troškova sanacije u iznosu 57.340.000,00 kn te sudjelovanje Fonda u omjeru 60,0 %, odnosno 34.404.000,00 kn i Grada Biograda na moru 40,0 %, odnosno 22.936.000,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Grada doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 9.109.431,87 kn.

Tijekom 2005., 2006. 2007., 2008. i 2009. obavljani su pripremni poslovi za sanaciju odlagališta, a najznačajniji se odnose na geodetski snimak odlagališta, izradu projektne dokumentacije, istražne radove, saniranje pristupnih prometnica, gašenje požara na odlagalištu i na izradu ograde oko odlagališta. Ukupni radovi na sanaciji odlagališta su obavljani u vrijednosti 9.658.000,07 kn, a odnose se na sredstava Fonda u iznosu 5.794.800,04 kn (60,0 %) i sredstava Grada Biograda na moru u iznosu 3.863.200,03 kn (40,0 %). Doznačena sredstva Fonda u iznosu 3.314.631,83 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta Baštijunski brig što nije u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Grad Biograd na moru.

Odlagalište Kljakovača se nalazi na području Grada Obrovca, koristi se od 1998., a godišnje se na odlagalište odloži 1 194 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području Grada Obrovca. Procjena je da je na odlagalištu odloženo približno 12 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Grad Obrovac su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 10.093.850,00 kn te sudjelovanje Fonda u omjeru 70,0 %, odnosno 7.065.695,00 kn i Grada Obrovca 30,0 %, odnosno 3.028.155,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Grada doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 370.000,00 kn. Prema podacima Grad Obrovac i Fonda, za sanaciju odlagališta Kljakovača, ukupno su utrošena sredstva u iznosu 390.400,00 kn i u potpunosti se odnose na pripremne poslove izrade projektne dokumentacije za potrebe sanacije odlagališta. Prema zaključenom ugovoru utrošena su sredstva Fonda u iznosu 273.280,00 kn (70,0 %) i sredstava Grada u iznosu 117.120,00 kn (30,0 %). Više doznačena sredstva Fonda u iznosu 96.720,00 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta što nije u skladu s odredbama ugovora i dodatka ugovoru koji su zaključili Fond i Grad Obrovac.

Odlagalište Sveti Kuzam se nalazi na području Grada Paga, koristi se od 1982., a godišnje se na odlagalište odloži 2 726 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području Grada Paga i Općine Kolan. Procjena je da je na odlagalištu odloženo 60 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Grad Pag su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 11.124.130,00 kn te sudjelovanje Fonda u omjeru 60,0 %, odnosno 6.674.478,00 kn i Grada Paga 40,0 %, odnosno 4.449.652,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Grada doznačio sredstva za sanaciju odlagališta u iznosu 1.329.226,60 kn. Od 2005. do 2009. su obavljani pripremni poslovi za sanaciju odlagališta, a najznačajniji poslovi se odnose na izradu Studije utjecaja na okoliš, izradu glavnog projekta, mjerenje koncentracije plinova na odlagalištu, pripremne radove i provedbu protupožarnih mjera, izradu ograde i protupožarnog puta, propusta u pristupnoj cesti, gašenje požara i poslove izvlaštenja zemljišta u ukupnoj vrijednosti 1.735.243,63 kn, a odnose se na sredstva Fonda u iznosu 1.041.146,18 kn (60,0 %) i sredstva Grada u iznosu 694.097,45 kn (40,0 %). Više doznačena sredstva Fonda u iznosu 288.080,42 kn nisu utrošena za sanaciju odlagališta što nije u skladu s odredbama ugovora i dodataka ugovoru koji su zaključili Fond i Grad Pag.

Odlagalište Diklo se nalazi na području i u vlasništvu Grada Zadra, a upravitelj odlagališta je trgovačko društvo za obavljanje komunalnih poslova Čistoća d.o.o., Zadar, koje odlagalište i održava. Odlagalište se koristi od 1963., a godišnje se na odlagalište odloži 62 321 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području gradova Zadra i Nina, te općina Bibinje, Galovac, Kukljica, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Starigrad, Sukošan, Škabrnja, Vir, Vrsi i Zemunik Donji. Na odlagalištu se zbrinjava oko 70,0 % komunalnog otpada s područja Zadarske županije, a prema procjeni, na površini 35 hektara, odloženo je 3 000 000 m³ komunalnog otpada.

Radi se o odlagalištu prve kategorije, odnosno odlagalištu neopasnog otpada. Čuvarska služba je organizirana 24 sata dnevno, a odlagalište nema građevinsku ni uporabnu dozvolu. Na odlagalištu postoji infrastruktura koja se odnosi na vanjske i unutarnje prijevozne staze, hidrant za vodu, agregat za elektro-energiju, vaga na ulazu u odlagalište te objekt za osoblje i opremu. Uokolo cijelog odlagališta postavljena je ograda od žičane mreže visine dva metra. Uz odlagalište je izgrađeno reciklažno dvorište na kojem su smješteni kontejneri za odlaganje posebne vrste otpada (baterija, motornih ulja, kuhinjskih ulja, antifrizi, fluorescentnih lampa, papira, plastike, stakla, električnog i elektroničkog otpada, rashladnih uređaja, glomaznog otpada i drugog otpadnog materijala). Na odlagalištu postoji posebno ograđeni prostor površine 980 m² za privremeno skladištenje dotrajalih, oštećenih i napuštenih vozila koji su uklonjeni s gradskih javnih površina.

Također, na površini odlagališta je uređena kazeta (površine je 670 m²), za odlaganje građevinskog otpada koji sadrži čvrsto vezani azbest i drugi azbestni otpad, a ukupna količina odloženog azbestnog otpada iznosi 7 000 m³. Predviđena je sanacija i zatvaranje odlagališta u skladu s prihvaćenom Studijom o utjecaju na okoliš. Izabrano je rješenje zatvaranje koje pretpostavlja odlaganje otpada do postizanja zadane forme tijela odlagališta, postavljanje završnog pokrovnog sustava, izgradnja sustava za odvodnju oborinskih voda te sustava otplinjavanja i prenamjene lokacije u skladu s prostorno planskom dokumentacijom.

Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Grad Zadar su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 90.306.347,00 kn te sudjelovanje Fonda i Grada u istom omjeru 50,0 % troškova sanacije, odnosno po 45.153.173,50 kn.

Do konca 2013., Fond je doznačio Gradu Zadru ukupno 12.718.657,42 kn, a u sanaciju odlagališta Diklo ukupno je uloženo 24.554.153,23 kn, od čega se na sredstva iz proračuna Grada odnosi 12.277.075,77 kn.

Sredstva su utrošena za poslove izrade plana sanacije odlagališta, geodetske snimke odlagališta, izradu idejnog projekta zatvaranja odlagališta te izmjena i dopuna navedenog idejnog projekta, izradu glavnog projekta zatvaranja odlagališta. Obavljena je sanacija i zatvaranje odlagališta na otocima koji su u administrativnom sastavu Grada Zadra, a otpad s otočnih odlagališta je zbrinut na odlagalištu Diklo, dok su na saniranim lokacijama postavljene mini pretovarne stanice, nabavljena je oprema za otočne mini pretovarne stanice (rola kontejneri, diesel agregati, metalni i press kontejneri). Za odlagalište Diklo su nabavljeni kompaktori za prešanje otpada, obavljani su pripremni radovi na sanaciji odlagališta, odnosno izveden je kompletan donji stroj upornog nasipa, utvrđeni nagibi i gabariti pokosa, izveden je protupožarni put, ograda odlagališta, ulazno-izlazna zona i pristupni put, plato sa sabirnim rezervoarima, izgrađen je plato reciklažnog dvorišta sa separatorima ulja i masti, plato s vatom na ulazu odlagališta i na području Grada Zadra je pokupljen otpad i sanirano je područje na kojem se otpad nalazio. Grad Zadar je dodatno za sanaciju odlagališta utrošio 1.759.450,79 kn, što čini ukupne troškove Grada za sanaciju odlagališta u iznosu 14.036.526,56 kn. Dodatni poslovi se odnose na poslove stručnog nadzora nad obavljenim poslovima sanacije i stručnog nadzora usklađenosti projektne dokumentacije. Navedeni poslovi Fondu nisu bili prihvatljivi s obzirom na zaključeni ugovor i propise koji određuju rad Fonda

Grad Zadar i Fond su zaključili ugovor o ulaganju i korištenju sredstava za zajedničko sufinanciranje zbrinjavanja građevinskog otpada nastalog rušenjem bespravno izgrađenih objekata na području Općine Vir. Ugovorom je utvrđena obveza Fonda za financiranje zbrinjavanja građevinskog otpada u omjeru 45,0 % troškova te obveza tvrtke, koju je nadležno ministarstvo odabralo za uklanjanje bespravno sagrađenih objekata u omjeru 45,0 % i obveza Grada Zadra da omogući zbrinjavanje otpada na svom odlagalištu te sudjeluje u troškovima zbrinjavanja otpada u omjeru 10,0 %. Ugovor je proveden i ostvareni su ukupni rashodi u iznosu 3.285.058,56 kn te su podijeljeni na način da su Fond i tvrtka financirali zbrinjavanje građevinskog otpada po 1.478.276,35 kn, a Grad Zadar u iznosu 328.505,86 kn.

Također, Fond je s Gradom Zadrom zaključio poseban ugovor na temelju kojeg je doznačio sredstva Gradu u iznosu 441.730,00 kn, namijenjena za gašenje požara i za saniranje posljedica požara na dijelu odlagališta Diklo. Sredstva su doznačena 2007., a za gašenje požara i saniranje posljedica požara utrošeno je 1.104.325,00 kn. Utrošena sredstva se odnose na sudjelovanje Grada Zadra u iznosu 662.595,00 kn (60,0 %) i Fonda u iznosu 441.730,00 kn (40,0 %). Sredstva su utrošena za sanaciju posljedica požara u skladu sa zaključenim ugovorom Fonda i Grada Zadra.

Odlagalište Stražbenica se nalazi na području Općine Gračac, koristi se od 2002., a godišnje se na odlagalište odloži 1 023 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Gračac. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 15 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Općina Gračac su 2005. zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 9.903.860,00 kn te sudjelovanje Fonda u troškovima sanacije u omjeru 80,0 % odnosno 7.923.088,00 kn i Općine Gračac 20,0 %, odnosno 1.980.772,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Općine doznačio za sanaciju odlagališta Stražbenica 404.052,00 kn. Tijekom 2005., 2006. i 2007. obavljani su pripremni poslovi za sanaciju odlagališta koji se odnose na program istražnih radova, izradu studije zbrinjavanja otpada i izradu idejnog rješenja sanacije u vrijednosti 222.850,00 kn, u 2006. je obavljena izrada plana sanacije i Studije utjecaja na okoliš u vrijednosti 99.215,00 kn, a tijekom 2007. postavljanje zaštitne ograde oko odlagališta u vrijednosti 183.000,00 kn.

Radovi na sanaciji odlagališta su obavljani u vrijednosti 505.065,00 kn (404.052,00 kn iz sredstva Fonda i 101.013,00 kn iz sredstava Općine Gračac). Sredstva Fonda su utrošena u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Općina Gračac.

Odlagalište Dračevac se nalazi na području Općine Jasenice, koristi se od 1999., a godišnje se na odlagalište odloži 1 023 t komunalnog otpada, koji se prikuplja na području općina Jasenice i Lišana Ostrovičkih. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo približno 20 175 m³ komunalnog otpada, a odnosi se na krupni, miješani i razni otpad. Odlagalište Dračevac kao nesansirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš.

Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Općina Jasenice su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 8.300.000,00 kn, a prema ugovoru sanacija se financira u omjeru Fond 80,0 % i Općina Jesenice 20,0 %. Do konca 2013. Fond je doznačio Općini sredstva za potrebe sanacije odlagališta u iznosu 440.000,00 kn. Obavljeni poslovi na sanaciji odlagališta se odnose na izradu Studije utjecaja na okoliš odlagališta otpada Dračevac, (IPZ Uniprojekt TERRA, Zagreb, 2008.), izradu idejnog projekta za izdavanje lokacijske dozvole za sanaciju i nastavak rada odlagališta (IPZ Uniprojekt TERRA, Zagreb, 2008.), izmjenju i dopunu idejnog projekta sanacije odlagališta otpada Dračevac (IPZ Uniprojekt TERRA, Zagreb) i izradu osnovne geološke karte, list Obrovac (Institut za geološka istraživanja, Zagreb i Rješenje Ministarstva o prihvatljivosti zahvata na okoliš). Radovi na pripremi i sanaciji odlagališta su obavljeni u vrijednosti 475.180,00 kn (380.144,00 kn ili 80,0 % iz sredstava i 95.036,00 kn ili 20,0 % iz sredstva Općine Jasenice) Stanje doznačenih, a neutrošenih sredstva Fonda je 59.856,00 kn. Uz suglasnost Fonda, Općina Jesenice je za izradu dodatne tehničke dokumentacije za sanaciju odlagališta utrošila 40.000,00 kn, a preostalih 19.856,00 kn je u studenom 2011. vraćeno Fondu.

Odlagalište Jagodnja Gornja se nalazi na području Općine Polača, koristi se od 2002., a godišnje se na odlagalište odloži približno 4 500 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Polača i Grada Benkovca. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 24 600 m³ komunalnog otpada, (krupni, miješani i iz ranijih godina opasni otpad) te kao nesansirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš.

Za potrebe saniranja odlagališta Fond i Općina Polača su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije odlagališta u iznosu 11.774.010,00 kn te je ugovoreno sudjelovanje Fonda u troškovima sanacije u omjeru 70,0 %, odnosno 8.241.807,00 kn i Općine Polača 30,0 %, odnosno 3.532.203,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Općine doznačio za sanaciju odlagališta 701.355,15 kn. Od 2005. do 2011. obavljeni su pripremni radovi za sanaciju odlagališta, a najznačajniji radovi se odnose na istražne radove, studiju zbrinjavanja otpada, idejno rješenje i Studiju utjecaja na okoliš u vrijednosti 207.766,00 kn, geodetske usluge u vrijednosti 78.324,00 kn, izradu idejnog rješenja sanacije 46.848,00 kn, privremenu sanaciju odlagališta otpada 424.816,44 kn te izradu glavnog projekta sanacije odlagališta u vrijednosti 59.838,00 kn. Ukupni radovi na pripremi i sanaciji odlagališta otpada Jagodnja Gornja su obavljeni u vrijednosti 1.001.935,94 kn (701.355,15 kn ili 70,0 % iz sredstava Fonda i 300.580,79 kn ili 30,0 % iz sredstva Općine Polača), što je u skladu s odredbama ugovora koji su zaključili Fond i Općina Polača.

Odlagalište Vulina Draga se nalazi na području Općine Poveljana i koristi se od 1999. Godišnje se na odlagalište odloži 409 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Poveljana. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 15 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Općina Poveljana su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 9.450.000,00 kn te kako u dostavljenim podacima navodi Općina, Fond sudjeluje u omjeru 80,0 % troškova, odnosno 7.560.000,00 kn i Općina 20,0 %, odnosno 1.890.000,00 kn. Fond je do konca 2013. na račun proračuna Općine Poveljana doznačio za sanaciju odlagališta 5.462.882,76 kn. Općina Poveljana nije dostavila podatke o obavljenim poslovima sanacije odlagališta i o izvršenim rashodima.

Prema podacima Fonda, za pripremne i druge poslove sanacije odlagališta Vulina Draga utrošeno je 6.828.603,46 kn (5.462.882,76 kn iz sredstava Fonda i 1.365.720,70 kn iz sredstva Općine Poveljana).

Odlagalište Samograd se nalazi na području Općine Starigrad i koristilo se od 1995. do 1. srpnja 2012. Godišnje se odlagalo oko 900 t komunalnog otpada koji se prikupljao na području Općine Starigrad. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 9 000 m³ komunalnog otpada. U 2013. otpad s područja Općine Starigrad se odvezio i odlagao na odlagalištu Diklo, koje se nalazi na području Grada Zadra.

Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Općina Starigrad su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 7.730.000,00 kn. Utvrđeno je da će troškove sanacije financirati u omjeru Fond 80,0 % i Općina Starigrad 20,0 %. Fond je za potrebe izrade projektne dokumentacije za sanaciju odlagališta tijekom 2005. i 2009. doznačio Općini Starigrad 453.847,48 kn. Općina Starigrad je ugovorila izradu projektne dokumentacije za sanaciju odlagališta Samograd u vrijednosti 494.109,76 s porezom na dodanu vrijednost te Studiju utjecaja na okoliš odlagališta komunalnog otpada u vrijednosti 146.400,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Navedeni poslovi su obavljani te je za izradu navedene projektne dokumentacije utrošeno 640.509,76 kn. Odlagalište Samograd je zatvoreno u srpnju 2012., a do konca 2013. nije sanirano u skladu s projektnom dokumentacijom. Općina Starigrad je u fazi ishođenja potvrde glavnog projekta sanacije.

Odlagalište Triluke se nalazi na području Općine Tkon i koristi se od 1972. Godišnje se na odlagalište odloži 246 t komunalnog otpada koji se prikuplja na području Općine Tkon. Procjenjuje se da je na odlagalištu odloženo 10 000 m³ komunalnog otpada. Za potrebe saniranja odlagališta, Fond i Općina Tkon su zaključili ugovor kojim su procijenjeni troškovi sanacije u iznosu 5.272.940,00 kn. Fond je 2005. na račun proračuna Općine doznačio 205.600,00 kn. Općina je obavila pripremne poslove za sanaciju odlagališta, koji se odnose na istražne radove, idejno rješenje sanacije i na plan zatvaranja odlagališta u vrijednosti 194.590,00 kn, što po ugovoru čini 60,0 % sredstava Fonda u iznosu 116.754,00 kn i 40,0 % sredstava iz proračuna Općine Tkon u iznosu 77.836,00 kn. Neutrošena sredstva Fonda u iznosu 88.846,00 kn su naknadno, na temelju prijedloga Općine Tkon, priznata za potrebe nabave vozila za skupljanje komunalnog otpada na području Općine. Međutim, u ožujku 2014. obavljen je očevid lokacije odlagališta Triluke i održan je sastanak predstavnika Fonda i Općine Tkon te je utvrđeno da je odlagalište zatvoreno i više nema mogućnosti za odlaganje otpada, a otpad s područja Općine se odvozi na odlagalište Baštijunski brig na području Grada Biograda na moru. Odlagalište Triluke je nesansirano odlagalište komunalnog otpada na kojem je povremeno odlagan i opasni otpad te kao nesansirano odlagalište ima negativan učinak na okoliš. Na odlagalištu se nalazi građevinski otpad, glomazni otpad i miješani otpad pomiješan s većom količinom plastike. Odlagalište je čuvano, razdvaja se plastika, drvo, staklo i građevinski otpad. Sanacija je planirana na temelju elaborata istražnih radova, idejnog rješenja sanacije i plana zatvaranja odlagališta.

Na temelju navedene dokumentacije, ishođeno je Rješenje nadležnog Ministarstva iz 2007. o prihvatljivosti za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i utvrđenih mjera zaštite okoliša. Sanacija je planirana na način da se izdvoji glomazni otpad i odveze na predviđeno mjesto, izdvoji i odveze opasni otpad te izdvoji inertni mineralni materijal koji ostaje na lokaciji i zbrine miješani komunalni otpad na odlagalištu Baštijunski brig u Biogradu na moru. Predstavnici Fonda i Općine Tkon su utvrdili mjere za potrebe nastavka poslova sanacije odlagališta, izradu troškovnika radova i tehničkog opisa te zbog hitnosti odustajanje od zahtjeva za sredstvima iz fondova Europske unije i povećanja postotka udjela Fonda u skladu s pravilnikom Fonda.

Nakon izrade troškovnika radova, naručit će se izrada dokumentacije za nadmetanje za odabir izvoditelja radova i stručnog nadzora na sanaciji. Fond bi na zahtjev Općine Tkon izradio dodatak osnovnom ugovoru kojim bi se odredile aktivnosti i rokovi. Predviđeno je da bi se radovi potpune sanacije odlagališta završili do lipnja 2015.

Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije je planirano odlagalište komunalnog otpada na području županije sanirati i zadržati u funkciji do izgradnje Centra gospodarenja otpadom. S obzirom na pregled stanja odlagališta komunalnog otpada u Zadarskoj županiji može se zaključiti da se ne provode značajnije aktivnosti na sanaciji i zatvaranju odlagališta u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i u skladu s Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije.

Odredbama ugovora o pristupanju Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta. Navedeno je propisano i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. te bi sva odlagališta trebala biti sanirana i zatvorena do konca 2018.

Državni ured za reviziju predlaže doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, odnosno do konca 2018.

Na području Zadarske županije postoji više divljih odlagališta otpada, a nastali su nekontroliranim odlaganjem miješanog, građevinskog i glomaznog otpada obrtnika i trgovačkih društava. Veći dio divljih odlagališta je saniran ili je u fazi sanacije. I nakon sanacije kod znatnog broja saniranih divljih odlagališta ponovno se pojavljuje onečišćenje, zbog čega je potrebno uspostaviti učinkovit nadzor i sanirati preostala nesanirana divlja odlagališta do konca 2015.

U tablici broj 5 se daju podaci o divljim odlagalištima komunalnog otpada na području Zadarske županije po jedinicama lokalne samouprave te doznačenim i utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.

Tablica broj 5

Podaci o divljim odlagalištima na području Zadarske županije i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.		
				Fond	Jedinice lokalne samouprave	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7
1.	Grad Benkovac	8	8	1.628.223,71	905.656,09	2.533.879,80
2.	Grad Nin	2	2	193.543,20	290.314,80	483.858,00
3.	Grad Zadar	24	24	401.572,00	401.572,00	803.144,00
4.	Općina Bibinje	1	0	50.000,00	0,00	50.000,00
5.	Općina Galovac	2	0	41.369,24	0,00	41.369,24
6.	Općina Kali	1	1	70.448,40	70.448,40	140.896,80
7.	Općina Kukljica	2	2	593.749,69	288.473,12	882.222,81
8.	Općina Lišane Ostrovičke	1	1	137.920,00	34.480,00	172.400,00
9.	Općina Novigrad	5	5	236.482,57	90.892,53	327.375,10
10.	Općina Pašman	1	1	200.726,60	200.726,60	401.453,20
11.	Općina Polača	10	10	2.470.549,08	1.236.873,66	3.707.422,74
12.	Općina Poličnik	4	1	199.559,80	74.554,20	274.114,00
13.	Općina Posedarje	4	3	5.072.866,33	1.432.674,87	6.505.541,20
14.	Općina Povljana	2	2	1.309.457,52	934.071,68	2.243.529,20
15.	Općina Ražanac	1	1	274.586,18	183.057,45	457.643,63
16.	Općina Sali	2	2	105.514,33	105.514,33	211.028,66
17.	Općina Stankovci	1	1	459.815,80	197.063,91	656.879,71
18.	Općina Sukošan	2	1	77.958,00	51.972,00	129.930,00
19.	Općina Škabrnja	4	2	2.029.381,55	426.367,00	2.455.748,55
20.	Općina Tkon	1	1	125.460,00	83.640,00	209.100,00
21.	Općina Zemunik Donji	5	2	191.568,47	118.734,58	310.303,05
Ukupno		83	47	15.870.752,35	7.127.087,22	22.997.839,69

U tablici broj 5 su navedene jedinice lokalne samouprave koje su s Fondom zaključile ugovore o sanaciji divljih odlagališta na svom području (21 jedinica lokalne samouprave je prijavila i od Fonda zatražila sufinanciranje sanacije divljih odlagališta. Preostale jedinice lokalne samouprave (njih 13), nisu za potrebe sanacije divljih odlagališta zatražile sufinanciranje od Fonda. Jedinice lokalne samouprave su pojedinačno s Fondom tijekom 2005. i 2006. zaključile ugovore o sufinanciranju sanacije divljih odlagališta, a ugovorom sa svakom pojedinom jedinicom lokalne samouprave je utvrđen ukupni iznos sredstava potreban za sanaciju te postotak sudjelovanja Fonda u troškovima sanacije divljih odlagališta.

Za sanaciju divljih odlagališta na području Zadarske županije, Fond je do konca 2013. uložio 15.870.752,35 kn, a jedinice lokalne samouprave 7.127.087,22 kn, što ukupno iznosi 22.997.839,69 kn.

Grad Zadar je obavio sanaciju 24 divlja odlagališta otpada, radi se o zbrinjavanju otpada i sanaciji prostora na kojem je bio odložen otpad na širem području Grada.

Pojedine jedinice lokalne samouprave su utrošile sredstva doznačena od Fonda za sanaciju divljih odlagališta, s tim da nisu uložile vlastita proračunska sredstva u omjeru kako je utvrđeno zaključenim ugovorima s Fondom. Ugovorena sanacija divljih odlagališta nije u potpunosti obavljena u sedam jedinica lokalne samouprave (općine Bibinje, Galovac, Poličnik, Zemunik Donji, Posedarje, Sukošan i Škabrnja).

Od 2007. do 2013. pojedine jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji su obavile sanaciju divljih odlagališta na svom području bez sufinanciranja sanacije od strane Fonda. Podaci o broju divljih odlagališta koja se nalaze na područjima pojedinih jedinica lokalne samouprave nisu potpuni i cjeloviti.

Prema podacima većeg broja jedinica lokalne samouprave, onečišćenja se unatoč mjerama nadzora, ponovno pojavljuju na znatnom broju saniranih divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimanje mjera za sanaciju divljih odlagališta te uspostavu učinkovitog nadzora kako bi se izbjeglo ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.

d) Informacijski sustav gospodarenja otpadom

Prema Strategiji i Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, razvitak informacijskog sustava je uvjet za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je informacijski sustav gospodarenja otpadom dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji sadrži podatke iz objedinjenih izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o propisima, smjernicama, planovima i projektima u području gospodarenja otpadom te druge podatke. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav, a na temelju prikupljenih podataka je dužna izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji (u tablici broj 6 su dani podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom na području Zadarske županije) te Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koji se koriste za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša, nisu potpuni i kvalitetni te Agencija nije u mogućnosti donositeljima odluka i javnosti cjelovito prezentirati učinkovitost lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu gospodarenja otpadom.

Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama planove i izvješća o gospodarenju otpadom, međutim s obzirom da pojedine jedinice ne dostavljaju izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom na području Zadarske županije ni Republike Hrvatske u cjelini.

Državni ured za reviziju predlaže Zadarskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave na njenom području pravodobno osiguravati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (Narodne novine 35/08), obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, sakupljači i oporabitelji otpada. Obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog imena i lozinke. Pri ispunjavanju obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prijavljenih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležni odjel u Zadarskoj županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom je obvezan procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka. Agencija je na svojim mrežnim stranicama objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja ispravnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca, pogrešno utvrđenog statusa otpada i drugo.

Revizijom je utvrđeno da prijavljivanje podataka za prethodnu godinu u Registar onečišćavanja okoliša započinje u drugoj polovini siječnja tekuće godine. Rok prijave podataka je do 1. ožujka, a županijama je rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županijski Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša mora provjeriti podatke dostavljene od obveznika. Podaci koje obveznici prijavljuju ponekad su uneseni na pogrešnom obrascu, podaci o količinama prikupljenog i odloženog otpada su u pojedinim slučajevima nepotpuni i netočni, a ponekad je status otpada pogrešno određen. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u registar pa podatke u registar upisuju zaposlenici navedenog odjela županije. Zaposlenici nadležnog županijskog upravnog odjela kontaktiraju obveznike putem telefona, pisanim ili elektronskim putem i upozoravaju ih na propuste, međutim pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih ili usmenih zamolbi. Nakon obavljene kontrole i verifikacije prijavljenih podataka, korisnički račun obveznika se zaključava i podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže Zadarskoj županiji, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji ne raspolažu cjelovitim podacima o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom. Prema odredbama članka 137. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, podatke o provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, o količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, o izdanim dozvolama i potvrdama za postupke gospodarenja otpadom, o građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne pravodobno prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na svom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke objavljivati na mrežnim stranicama i dostavljati ih Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže Zadarskoj županiji i svim jedinicama lokalne samouprave, voditi cjelovite podatke o praćenju provedenih aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji centra za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

e) Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije tijela državnih vlasti i tijela vlasti jedinica lokalne samouprave i javnosti o gospodarenju otpadom je planirano ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju. Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama članka 39. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području i o svom trošku, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativne aktivnosti, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

U jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije edukacija stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada se provodi djelomično. Pojedine jedinice lokalne samouprave putem komunalnih društava i koncesionara, lokalnog radija, letaka, plakata, oglasnih ploča i zborova građana obavještavaju stanovništvo o obvezi i načinu odvojenog prikupljanja otpada. Edukacija se provodi u školama i javnim prostorima, a provode je komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša. Međutim, unatoč tome provedene aktivnosti na educiranju stanovništva nisu potpune i cjelovite i ne provode se kontinuirano. Većina jedinica lokalne samouprave na svojim mrežnim stranicama nema informacije o gospodarenju otpadom na svom području. Doneseni planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave ne sadrže izobrazno-informativne aktivnosti na razvijanju javne svijesti o potrebi odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitom gospodarenju otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama na području Zadarske županije provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju i recikliranju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.

f) Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom županije, gradova i općina se provodi putem izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Svrha izrade navedenog izvješća je kontinuirani nadzor nad uspostavom održivog sustava gospodarenja otpadom u županiji u skladu s obvezama i smjernicama nacionalne zakonske regulative, europskih direktiva te državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Obvezu nadzora nad provođenjem plana gospodarenja otpadom provodi nadležno upravno tijelo županije. Nadležno upravno tijelo u Zadarskoj županiji je Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove.

Prema odredbama Zakona o otpadu, nadležni ured županije je bio obavezan jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su navedene odredbe mijenjane te je od srpnja 2013. jedinica lokalne samouprave obavezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave je obavezna dostavljati godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija jednom godišnje objavljuje navedena objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama.

Od 12 jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije koje su izradile i usvojile planove gospodarenja otpadom, pet jedinica lokalne samouprave (gradovi Zadar, Biograd na moru, Nin i općine Starigrad i Vir) su sastavile godišnja izvješća o izvršenju plana gospodarenja otpadom i dostavile ih Zadarskoj županiji. Grad Zadar i Općina Starigrad su sastavljali godišnja izvješća u razdoblju od 2009. do 2013., odnosno 2010. do 2013. i objavljena su u službenom glasilu navedenih jedinica lokalne samouprave. Zadarska županija za 2012. nije sastavila samostalno izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, nego u okviru godišnjeg izvješća o radu županijske samouprave.

U tablici broj 6 se daju podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije.

Tablica broj 6

Podaci o izvješćima o provedbi planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave na području Zadarske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom		
		Godine za koje su donesena	Dostavljena predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave (DA/NE)	Dostavljena nadležnom upravnom tijelu županije (DA/NE)
1	2	3	4	5
1.	Grad Benkovac	-	-	-
2.	Grad Biograd n/m	2013.	DA	DA
3.	Grad Nin	2013.	DA	DA
4.	Grad Obrovac	-	-	-
5.	Grad Pag	-	-	-
6.	Grad Zadar	2011., 2012., 2013.	DA	DA
7.	Općina Bibinje	nema podataka		
8.	Općina Galovac	-	-	-
9.	Općina Gračac	-	-	-
10.	Općina Jasenice	-	-	-
11.	Općina Kali	-	-	-
12.	Općina Kolan	-	-	-
13.	Općina Kukljica	-	-	-
14.	Općina Lišane Ostrovičke	-	-	-
15.	Općina Novigrad	-	-	-
16.	Općina Pakoštane	-	-	-
17.	Općina Pašman	-	-	-
18.	Općina Polača	-	-	-
19.	Općina Poličnik	-	-	-
20.	Općina Posedarje	-	-	-
21.	Općina Povljana	-	-	-
22.	Općina Preko	-	-	-
23.	Općina Privlaka	-	-	-
24.	Općina Ražanac	-	-	-
25.	Općina Sali	-	-	-
26.	Općina Stankovci	-	-	-
27.	Općina Starigrad	2010., 2011., 2012., 2013.	DA	DA
28.	Općina Sukošan	-	-	-
29.	Općina Sv. Filip i Jakov	-	-	-
30.	Općina Škabrnja	-	-	-
31.	Općina Tkon	-	-	-
32.	Općina Vir	2013.	-	DA
33.	Općina Vrsi	-	-	-
34.	Općina Zemunik Donji	-	-	-

Izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom gradova i općina sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom i odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad i popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, ali ne sadrže financijske i količinske pokazatelje te nije moguća usporedba količine i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih Zadarskoj županiji i objavljivati u svom službenom glasilu.

Također, se predlaže Zadarskoj županiji dostavljati Ministarstvu i Agenciji objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama. Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenje otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisan upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom te praćenje postupaka gospodarenja svim vrstama otpada i zaštite okoliša. Ministarstvo provodi upravni nadzor u nadležnim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave, a inspekcijski nadzor se provodi kod svih obveznika primjene navedenog Zakona. Provedba mjera nadzora i praćenja gospodarenja otpadom je zakonska obveza gradova i općina te komunalnih društava kojima je povjereno obavljanje djelatnosti skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Zadarska županija svojim planom gospodarenja otpadom je propisala praćenje (monitoring) okoliša u sustavu gospodarenja otpadom, ali nije propisala provedbu mjera nadzora koji se odnosi na stalni nadzor tijekom otpada, stalni nadzor rada odlagališta, nadzor rada koncesionara i tijek otpadnog materijala kojeg se odvojeno sakuplja. Gradovi i općine su svojim planovima gospodarenja otpadom propisale mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, s tim da nisu osnovale odnosno ustrojile tijelo koje bi obavljalo navedeni nadzor, osim Grada Zadra, gdje nadzor obavlja Upravni odjel za razvitak otoka i zaštitu okoliša koji izvještava o provedenim aktivnostima na izvršenju plana gospodarenja otpadom i Općine Novigrad koja provodi mjere praćenja stanja okoliša nakon zatvaranja i saniranja odlagališta otpada Bravarić.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom na području Zadarske županije. Ciljevi revizije su bili ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog skupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom, ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije.

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom u Zadarskoj županiji i jedinicama lokalne samouprave Zadarske županije nije dovoljno učinkovito te se spomenutim jedinicama daju preporuke za povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Nacrt plana gospodarenja otpadom učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja, plan gospodarenja otpadom dati na usvajanje predstavničkom tijelu te ga objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, predlaže se gradovima i općinama koje su donijele plan gospodarenja otpadom na temelju Zakona o otpadu, uskladiti ga s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji kako bi županija pridonijela ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti mjere i radnje za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada u cilju uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Poduzeti mjere i radnje za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.
- Planirati izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture, pokrenuti aktivnosti izgradnje reciklažnih dvorišta te osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.

- Poduzeti aktivnosti na izgradnji i uspostavi Centra gospodarenja otpadom, izgradnji pretovarnih stanica i uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- Doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, odnosno do konca 2018.
- Poduzimanje mjera za sanaciju svih postojećih divljih odlagališta te uspostavu učinkovitog nadzora na području Zadarske županije kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta.
- Pravodobno osigurati podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom iz svoje nadležnosti i druge podatke kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.
- U suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Ustrojiti cjelovite evidencije o praćenju provedenih aktivnosti na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, a pogotovo podatke o službenim i divljim odlagalištima komunalnog otpada, izgradnji Centra gospodarenja otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnji reciklažnih dvorišta. Nadalje, skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže se sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. U cilju podizanja svijesti o odgovornom odlaganju otpada, predlaže se kontinuirano provoditi akcije prikupljanja otpada koje će stimulirati i poticati stanovništvo i gospodarstvo na aktivno sudjelovanje u odvojenom prikupljanju komunalnog otpada.
- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, dostavljati ih Zadarskoj županiji u propisanom roku i objavljivati u svom službenom glasilu. Također, predlaže se Zadarskoj županiji dostavljati u propisanom roku Ministarstvu i Agenciji godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom te ih objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama.

Predlaže se u izvješću o provedbi plana gospodarenje otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količine nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom, odnosno smanjila količina otpada na području Zadarske županije, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županije, osim grada Obrovca te općina Bibinje i Poveljana, su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji gospodarenja otpadom Zadarske županije i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti učinjeni te razloge zbog kojih sustav gospodarenja otpadom nije u potpunosti uspostavljen i nije dovoljno učinkovit.

Općine Kali i Sali navode da su tijekom 2014. izradile, usvojile i objavile Plan gospodarenja otpadom, Općina Kolan je pokrenula postupak usklađenja navedenog plana sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, općine Vir i Sv. Filip i Jakov su izradile plan te su zatražile suglasnost na sadržaj plana od upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije, dok su općine Vrsi i Galovac u postupku izrade planova.

Općina Kolan navodi da je u srpnju 2014. na svom području postavila zelene otoke za odvojeno prikupljanje otpada.

Zadarska županija u svom očitovanju navodi da će poduzeti aktivnosti na izgradnji i uspostavi Centra gospodarenja otpadom, izgradnji pretovarnih stanica i uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu s utvrđenom dinamikom i na način određen Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zadarske županije navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju uspostave propisanog sustava gospodarenja otpadom donijeti plan gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, poduzeti aktivnosti za postupno smanjenje odlaganja količina komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji na način da će uvesti odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i krupnog otpada, odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina, biootpada iz domaćinstava i izgradnju kompostana za potrebe odlaganja biorazgradivog otpada te pokrenuti aktivnosti za izgradnju reciklažnih dvorišta i njihov prostorni razmještaj kako bi bila pristupačna za korištenje svim stanovnicima područja za koje se uspostavlja reciklažno dvorište. Također navode da će doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzeti aktivnosti na provođenju sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja Centra gospodarenja otpadom, poduzimati mjere sanacije svih postojećih divljih odlagališta i uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta i ponovno onečišćenje saniranih divljih odlagališta. Za potrebe nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske navode da će pravodobno osigurati pouzdane podatke o provedbi planova gospodarenja otpadom i druge podatke kako bi objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora i učinkovitijeg upravljanja sustavom, izraditi i donijeti godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, na propisani način ih objaviti i dostaviti nadležnim subjektima te u cilju podizanja svijesti o odgovornom skupljanju i odlaganju otpada provoditi izobrazno-informativne aktivnosti te na mrežnim stranicama ažurno objavljujivati informacije o gospodarenju otpadom na svom području.